

der afholdes i den store Examinationshal i det kejserlige Palads. Examinationsopgaverne ere af samme Natur som for anden Grad, kun at der udøves endnu større Strængthed ved Bedømmelsen af Afhandlingerne og lægges større Vægt paa Skjønsskrift. Examen varer i 9 Dage, og kun 12 af Kandidaterne kunne bestaa. Disse heldige ere ex officio berettigede til strax at erholde Embede, og da der i det uhyre Rige til en hvilken som helst Tid findes talrige ledige Poster som Distrikts-Magistratspersoner, svarende til vort Herredsfoged, frembyder deres Udnævnelse ingen praktiske Vanskeligheder. En Del af dem foretrække maaske at modtage Ansættelse i et af de talrige offentlige Kontorer i Hovedstaden eller under et af Ministerierne, hvor der frembyder sig god Lejlighed til at gjøre Bekjendtskab med indflydelsesrige Personer og derigjennem opnaa federe Pladser. Fordelingen af Embederne mellem Dhrr. Doktorer foregaar paa en ret mærkelig Maade. Et Antal Sedler, hvorpaa er anført de ledige Embeder, lægges sammenfoldede i en Porcellænsskaal, medens lige saa mange tilsvarende Sedler med Kandidaternes Navne lægges i en anden Skaal. To Sedler, en fra hver Skaal, udtrækkes samtidig og Besættelsen af Embederne finder Sted herefter. Alle Chin-shiher nyde den Ære at blive forestillede Hans himmelske Majestæt i Avdiens paa en dertil bestemt Dag efter Examen. Hans Majestæt modtager dem i Tavshed. En Liste over deres Navne overrækkes ham, og paa et givet Tegn falde alle paa Knæ og berøre

Jorden ni Gange med deres Pande; dette er den saakaldte „Kov-tov“. Derefter opstilles de i Række med bøjede Hoveder og med Blikket fæstet paa Jorden. En efter en løfter Hovedet og udraaber i en syngende Tone: „Mit Navn er det og det, jeg kommer fra den og den Provins, det og det Distrikt, den og den By o. s. v.“ Kejseren streger hans Navn ud paa Listen, og Turen kommer til den næste i Rækken.

Der gives endnu en fjerde literær Grad eller Titel, det yderste Maal for en kinesisk „Literats“ Ærgjærighed. Denne Grad, der imidlertid ikke som de foranævnte erhverves gennem nogen Prøve og som i Grunden er et Embede, lønnet af Staten, er derfor ikke medtaget mellem de egentlige literære Grader. Det er som Medlem af Han-Lin-Akademiet, at Kineseren staar paa Ærens Toppunkt, og det at være en Hanlin sættes over alt andet i denne Verden. Til Medlemmer af Akademiet, der tæller et bestemt Antal af Staten lønnede Akademikere, vælges de mest udmærkede Chin-shiher, og Udnævnelsen sker af Kejseren selv. Kun Landets største og dygtigste Mænd søge denne Titel til deres Navn, og fra deres Midte ere Kinas største og navnkundigste lærde og Statsmænd udgaaede. Af nulevende fremragende Kinesere, der ere kjendte uden for Kina, og som ere Han-Liner, kan nævnes Tsjilis bekjendte Vicekonge Li Hung Chang og Kinas Afsending til England og Frankrig, Tsing-Kvo-fan.

Et Besøg paa Øen Dominica,

af Baron H. F. A. Eggers.

Uagtet Vestindien som en af de tidligst kjendte og lettest tilgængelige Dele af den nye Verden baade har været forholdsvis tæt bebygget af Evropæere og ikke sjælden besøgt af rejsende Naturforskere, er det dog endnu saa langt fra, at man kan anse dette vidtstrakte Ørige for tilstrækkelig undersøgt, at man tværtimod stadig ved hver ny Undersøgelse opdager hidtil ukjendte Former i alle Naturriggerne*). Man kunde derfor næppe heller for-

bavses, da man for omtrent fem Aar siden paa den ikke meget store Ø Dominica opdagede en kogende Sø, om hvis Tilværelse selve Landets Indbyggere næppe havde haft nogen Anelse, og som derpaa for første Gang af den engelske Konsul *Palgrave* blev beskrevet i „Cornhill Magazine“.

Denne kogende Sø, der var et Vandspejl paa omtrent 300 Alens Tværmål, omgivet af stejle Bredder, og som fik sit Navn fra periodiske Opkogninger i dens Midte, der øjensynlig skyldtes vulkanske Fremtoninger af den ene eller den anden Art, laa kun en halv Dagsrejse fra Øens Hovedstad, Roseau, rigtignok i en vild og ubeboet Skov-egn. Den blev i den følgende Tid ikke sjælden besøgt af Øens Indbyggere saa vel som rejsende, hvoriblandt den unge Amerikaner *Ober*, der i sin Bog, „Camps in the

*) Selv Navnene paa de forskjellige Øer synes ofte at være mindre vel kjendte og at sammenblandes eller forvexles, selv af Fagmænd. Saaledes bragte det tyske Tidsskrift „Das Ausland“ for kort siden en, næsten ordret efter Kew Gardens Aarsberetning oversat Notis om Kaffeavlen paa den engelske Ø Dominica; men forandrede rigtignok Øens Navn til St. Domingo, der, som man véd, er noget helt andet.

Caribbees⁴, har givet en Afbildning af Søen, udført efter et paa Stedet optaget Fotografi.

Det maatte derfor vække en Del Opsigt, i al Fald i Vestindien, at man i Begyndelsen af dette Aar fik Efterretning om, at der den 4de Januar havde fundet en vulkansk Eruption Sted paa Dominica i den Egn, hvor den omtalte kogende Sø var, hvorved en Regn af Aske havde overdænget Roseau Dalen og Byen af samme Navn. Senere Meddelelser udsagde, at selve Søen var exploderet, og at der havde dannet sig et Krater i dens Sted,

De vulkanske Udbrud høre nu til Dags til Sjældenhederne i Vestindien. Siden Udbrudet af Vulkanen paa St. Vincent i det vulkanske Aar 1812, har et saadant ikke været kendt, og kun Jordskjælvne paa Guadeloupe i 1843 og paa Jomfruøerne i 1867, have i den nyeste Tid været nogenlunde alvorlige Antydninger af de vulkanske Kræfters Virksomhed, uaftet der vistnok bestandig finder mindre Jordrystelser Sted i Øriget. Under disse Omstændigheder maatte det derfor være af dobbelt Interesse at kunne iagttage det oven for omtalte nye Udbruds Virkninger i Nærheden, og da tilmed Øen i det hele taget som en af de skønneste af de mindre Antiller lovede et rigt Udbytte, ogsaa for Planterigets Vedkommende, besluttede jeg at foretage en Rejse dertil og forlod den 15de Februar d. A. i Forening med et Par amerikanske Naturforskere St. Thomas paa en engelsk Postdamper, som med Ophold ved de mellemliggende Øer, efter knap to Dages Sejlads landsatte os ved Øens Hovedstad, Roseau.

Øen Dominica, en af de saakaldte caribiske Øer, er beliggende mellem de to franske Øer Guadeloupe og Martinique; den har omtrent en Længde af 7 geogr. Mil, og dens største Bredde er 4 Mile. Dens Størrelse er omtrent 13 □ Mile, og den har en temmelig regelret aflang Form, i det den løber smallere til mod Syd og ikke har Bugter eller Indskæringer, hvorfor ogsaa gode Ankerpladser ere sjældne; Havnene bestaa nærmest i aabne Rede paa Øens Læside, der i dette Nordøstpassatens Bælte altid er den vestlige Kyst.

Allerede langt ude paa Søen modtager den rejsende Indtryk af at nærme sig et anseligt Bjærgland, der viser sig saa meget mere imponerende, som de indtil 5,300 Fod høje Bjærgue umiddelbart hæve sig op af Havet. Ved et nærmere Bekjendtskab med Øen faar man da ogsaa den Overtydning, at man vanskelig skulde kunne træffe et mere sønderrevent og vildt Terræn end Dominica, hvis Overflade ikke er andet end en Samling af stejle Bjærgue, dels isolerede, de saakaldte Morner, dels mere rygagtige, med dybe Dale og Kløfter indskaarne overalt, saa at der intet Sted bliver Plads til selv en ringe Slette-dannelse. Det lyder derfor meget troligt, hvad der fortælles

om Øens Opdager, Columbus, at han for at give Dronning Isabella en Forestilling om Øens Beskaffenhed, tog et Ark Papir og efter at have krøllet det sammen i Haanden saa meget som mulig kastede det paa Bordet og sagde: „Se! det er Dominica!“

I den bredere, nordlige Del udvider Øens Hovedbjærgkjæde sig til et Plateau, de saakaldte Layon Flats, der imidlertid helt ere dækkede med en eneste tæt Urskov og endnu kun meget lidt kjendte, da de kun ganske enkelte Gange ere blevne krydsede af en rejsende eller Jæger, saa at det ikke er muligt at sige noget nærmere om deres Beskaffenhed.

Den omtalte Hovedbjærgkjæde gennemstryger i øvrigt Øen i hele dens Længde fra Nord til Syd. Den har talrige mindre Udløbere til Siderne, hvis Skraaninger danne stejle Dalvægge for de mellemliggeode Kløfter. Det højeste Punkt er Morne Diablotin, der nu opgives til 5,300 Fod, medens Kjædens Gjennemsnitshøjde ellers er 2,300—3,500 Fod. Blandt andre høje, isolerede Toppe fortjene at nævnes Morne Watt (4,700 Fod) og Morne Macac (4,300 Fod). Det hele store Indre af Øen er aldeles udyrket og ubeboet, bedækket med en eneste tæt Urskov, som kun paa yderst faa Steder afbrydes af en lille Plet, hvor en enkelt Squatter har ryddet lidt Land for at plante sine Frugttræer og Køkkensager. Det beboede og dyrkede Terræn strækker sig som et forholdsvis smalt Bælte rundt langs Kysterne og gaar hist og her mere op i det Indre ved at følge Dalstrøgene, der næsten alle have et større eller mindre Vandløb i deres Bund. I dette Bælte ses saaledes de lysegrønne Sukkermarker, de parklignende Lemon-, Kaffe- og Kakaoplantninger, medens Vandløbenes Kraft anvendes til at drive de forskellige Møller, særlig til Sukkerrørets Maling; men dette dyrkede Bælte omfatter næppe en Tiendedel af hele Landets Areal, hvorpaa der for Øjeblikket lever 28,000 Mennesker, selvfølgelig i Hovedmassen Negre og Blandingsracer mellem sorte og hvide.

Øens to Byer, Hovedstaden Roseau og det mindre Portsmouth, til daglig Brug kaldt Prinds Rupert, ligge begge paa Læsidene, den første nær den sydlige Ende, den anden paa Nordvestkysten. Som hele Øen bærer ogsaa Hovedstaden Præget af Forfald og Tilbagegang i materiel Henseende, saa at der fra et commercielt og politisk Synspunkt kun er lidt af Interesse for den rejsende. Desto interessantere er Øen derimod for Naturforskere, som næppe paa nogen anden Ø af denne Størrelse vil finde et saa rigt Materiale til Studium, særlig for Botanikens og Geologiens Vedkommende, som her, i det Øens ringe Tilgængelighed har hindret en altfor indgribende Paavirkning fra Menneskenes Side, saa at dens oprinde-

lige Karakter som et vildt, skovrigt Bjærgland, med rigelig Nedbør og talrige Vandløb, i det hele taget den Dag i Dag er vel bevaret.

Af størst Interesse var for Øjeblikket selvfølgelig de vulkanske Fænomener, og vort Selskab var derfor heller ikke sen til at faa Expeditioner organiserede for at blive nærmere bekendt med disse. Vejen til vort Maal, den kogende Søs, var imidlertid bleven aldeles ødelagt ved Explosionen i Januar, og der maatte derfor gaa nogen Tid, inden vi ved Hjælp af lejede Arbejdere kunde faa hugget en ny gennem den tætte Skov, hvorfor Mellemtiden blev benyttet til andre Udflugter, særlig til Solfatarer paa forskellige Steder i Øens sydlige Del. Den interessanteste af disse er uden Tvivl en, som ligger nær Sydpynten, og som slet og ret kaldes „Souffrière“.

Den 19de Februar om Morgenen gik vi i en lille skarptbygget Baad, der roedes af 4 Mand, langs Kysten fra Roseau mod Syd, saa nær Land som mulig, altid tæt under den ofte over 1000 Fod høje Kyst, der er skovklædt lige til Toppen, og hvis bratte Front kun hist og her afbrydes af en lille Dal, der aabner sig ned mod Havet. I disse Smaadale ses da gjerne et Fiskerleje med en lille Kirke og en Række Baade trukne op paa Strandbredden. Efter to Timers Roning naaede vi den lille Landsby Souffrière, som bebos af Fiskere og Arbejdere paa Sukkerplantagen af samme Navn, hvis Marker strække sig hen i en af de oven for omtalte, smaa Dale.

Med et Par af Landsbyens Folk som Førere gik vi strax til Fods ad en ret god Vej op imellem Bjærgene og naaede efter godt en halv Times Vandring op til Dalens Udspring paa den nedre Del af en mægtig Bjærgryg, som hævede sin skovklædte Side og Top tilsyneladende lodret foran os. Gjennem et tæt Krat, i hvilket især en smuk lille *Melastomacé* (*Nepsera aquatica*) og et fjerbuskagtigt Græs (*Anatheum bicorne*) vare fremherskende, naaede vi en lille Bæk, der viste os de første Symptomer paa vulkansk Virksomhed. Vandet i den viste en Temperatur af 36° C. og var stærkt alunholdigt, medens saa vel Bækken selv som hele Atmosfæren omkring den begyndte at lugte stærkt efter Svovl.

En fortsat Opadstigen bragte os snart til mægtige Lag af en hvid og porøjs jordagtig Masse, som var ganske varm at føle paa, og hvor under vi ved Hjælp af Brækjern og Hammer i ringe Dybde fandt prægtige Masser af rene Svovlkrystaller, der ligeledes vare meget varme.

Saa langt som hertil vilde vore Førere nok gaa med; men da vi vare komne højere op til en lille Lund af *Ochroma*-Træer, hvorfra man i nogen Afstand tværs over en stejl Kløft kunde se tætte Dampe hæve sig op af

Jorden, bleve de betænkelige og vægrede sig ved at gaa videre, især under Paaskud af, at Bjærgene kastede Stene ud, der vilde knuse os. Noget til højre for os saas ganske vist en bar, bred Stribe gennem Skoven, ad hvilken Klippestykker vare rullede ned og havde revet Træer og Buske med sig i Faldet, hvad der imidlertid øjensynlig hidrørte fra de i alle Bjærglande efter stærke Regnskyl saa almindelige Jordskred.

Da Negrene ikke vare at bevæge til at gaa med, maatte vi altsaa klavre videre alene og naaede efter nogen Møje op over den omtalte stejle Kløft, i hvis Bund der ligeledes løber en varm Bæk, hen til en næsten bar Skraaning, hvis Overflade var gjenembrudt af talrige smaa Fumaroler, 3—4 Tommer i Diameter, og hvorfra en kvælende Svovldamp steg op, medens Randene vare omfattede af en skinnende gul Ring af rene og smukke Svovlkrystaller. Jorden under vore Fødder begyndte at blive saa hed, at det brændte os gennem Støvlesaalerne, og vi maatte snart søge videre frem her fra, dels for at undgaa muligvis at bryde gennem den tynde Skorpe og falde ned i den flydende Svovl, dels ogsaa for at faa noget frisk Luft igjen, da Dampen i høj Grad begyndte at genere Aandedrættet.

Paa denne Skraanings modsatte Side hævede sig en lille lav Klippevæg, der syntes at være fast og kold, og som var tæt bevoxet med *Ardisia*-Buske og en selskabelig Bregneart (*Asplenium*), der lode til at trives ret godt i denne, med Svovldunster svangre Luft.

Paa den anden Side af denne lille Ryg er der igjen en Kløft, i hvis øverste Ende der findes to mægtige Fumaroler paa næsten 1 Fods Diameter hver, i en Højde over Havet af 920 og 950 Fod, og som begge, tilligemed talrige mindre lignende Aabninger, uafbrudt fremgende tætte Smaaskyer af Svovldampe.

Her er Endepunktet for disse Fænomener paa dette Sted af Øen, i det en lille Bæk, der i 1100 Fods Højde styrter ned i Kløftens øverste Begyndelse, er aldeles kold, og først bliver varm efter at være naaet til Nærheden af det Sted, hvor Fumarolerne begynde.

Hvad der strax slaar den rejsende med Forbavselse er at se, at Plantevæksten trives og tilsyneladende ikke lider i fjerneste Maade ved disse for Mennesket saa generende Svovldampe. I umiddelbar Nærhed af disse store Fumaroler saas saaledes den prægtige Skov med sine Træer, Lianer, træagtige Bregner og Snylttere, som overalt ellers i denne Højde, ja! endog paa selve den porøse, hvide og alunholdige Masse, der hist og her dannede store Lag, voxede der forskellige højere Planter, saaledes to Tillandsier, den oven for nævnte *Ardisia*, en stor smuk *Lycopodium* og en rød blomstret *Pitcairnia*, ligesom der

baade her og i Bækkenes alunholdige, varme Vand saas en blaagrøn Alge i store Masser,

Efter med en hel Del Møje at være komne tilbage over de hede Fumaroler og Kløfterne, vendte vi igjen hjem ad til Landsbyen tilligemed vore Førere, der i Frastand havde ventet paa os, i det vi toge en anden Vej noget højere oppe, hvorved vi igjen passerede den første varme Bæk, hvis Vand, saa meget nærmere Arne-stedet for Varmen, nu viste 44°.

I Byen slukkede vi vor brændende Tørst, der efter Bjergstigninger under en tropisk Sol, tilmed omkring paa nedan fra ophedede Skraaninger, selvfølgelig ikke var ringe, og vi vendte derpaa atter i vor Baad ad den forfriskende Søvej tilbage til Roseau.

De Kræfter, der her ved Souffrière ligesom paa de andre Steder af lignende Natur paa Dominica, ogsaa ved den kogende Sø og den i Nærheden deraf stedfundne Explosion, ere virksomme, kunne i Følge Dr. *Endlich*, der var en af Deltagerne i vor Rejse, og som fra sine flernarige geologiske Forskninger i de forenede Staters Tjeneste, er vel kjendt med alle derhen hørende Spørgsmaal, ikke i egentlig Forstand kaldes vulkanske, naar man der ved tænker paa en fra Jordens Indre udgaaende Virksomhed. De indskrænke sig til Omdannelse i de nær Overfladen, højst 2—300 Fod dybe Lag, hvad der ganske vist ikke udelukker, at Resultaterne, som den oftere omtalte Explosion ved den kogende Sø har vist, kunne være ret betydelige.

Bjergarten paa Dominica er fremherskende Trachyt, som flere Steder paa Øen har en rigelig Tilsætning af Svovlkis. Denne Svovlkis bliver dekomponeret under Paa-virkning af Luftens Ilt og Fugtighed, i det Jærntve-sulfatet forvandles til et Jærntve-svovllite, hvorved der frembringes en betydelig Varme, et lignende Tilfælde som det, der f. Ex. finder Sted ved den ikke ualmindelige Selv-antændelse af Stenkul. Den tilbageblevne Del af Svovlet, som ikke finder Anvendelse ved Dannelsen af Jærntve-svovllite, forbinder sig med Vandets Brint til Svovlbrinte, der samler sig i underjordiske Hulheder, hvorfra den søger Udvej gennem Fumarolerne, der saaledes nærmest ere et Slags Sikkerhedsventiler for Øen til Afledning af disse underjordiske Luftarter. Bliver Ansamlingen for stor til, at Fumarolerne kunne skaffe det tilstrækkelig Afledning, vil selvfølgelig det mægtige Tryk, som Gassen udøver paa Overfladen, omsider bevirke en Sprængning af denne, et Tilfælde, der efter en meget stor Maalestok indtraf ved den tidligere nævnte Explosion den 4de Januar.

Denne Omdannelse i Bjergarten og Udviklingen af Svovlbrinten vil finde Sted overalt paa Øen, hvor Trachyten er tilsæt med fintdelt Svovlkis og vedblive saa

længe, som der er Kis tilbage, der kan dekomponeres, indtil omsider Stoffet er opbrugt og Fumarolerne som Følge deraf blive livløse og de varme Bække kolde.

Det synes, efter hvad man hidtil kjender til Dominicas Naturforhold, at disse svovlkisholdige Trachyt-masser kun findes i Midten af Øens Sydende, i omtrent 2 Miles Længde, eftersom man i den store, brede nordlige Del hidtil ikke har fundet lignende Fænomener som Souffrière og den kogende Sø, hvad der jo ganske vist ikke udelukker, at man ved nærmere Bekjendtskab med Øens Indre ogsaa der vil finde Svovlkilder og hede Vandansamlinger.

Disse sidste kunne iagttages ikke langt fra Hovedstaden ved en Plantage, kaldet Wotten Waven, hvor de samme Kræfter ere virksomme som ved Souffrière, om end under en noget anden Skikkelse, og som vi ligeledes besøgte, forinden vor Expedition op til den kogende Sø kunde finde Sted.

Efter et interessant Ridt op ad den smukke Roseaudal, over Floden af samme Navn, gennem en Plantage af Lemon- og Kakaotræer, kommer man til et dejligt skovgroet Terræn med stejle Skrænter og smaa dybe Kløfter, ned ad hvilke friske, kolde Bække styrte frem. Plantevæksten er i høj Grad frodig, og selv paa denne Aarstid, der ogsaa i Troperne er den mindst gunstige for Vegetationen, ses her en Rigdom og Fylde af Væxt, som maa forbavse enhver, der kun kjender tempererede Egnes Flora. Aldeles lodrette Klippevægge ses saa tæt klædte med Træer, Buske, Lianer, Bregner, Selagineller, Mosser og Epiphyter, at man vanskelig vil tro sine Øjne og bestandig spørger sig selv, hvor alle disse Vækter egentlig have Fodfæste og hvorfra de egentlig drage deres Næring. Lige saa meget forbavses man over den uendelige Rigdom paa forskellige Former, som selv for den med tropisk Afvexling noget kjendte Beskuer i Begyndelsen maa virke noget forvirrende, indtil man ved nogen Øvelse snart lærer at gjenkjende de samme Arter i denne brogede Vrimmel.

Op ad Stammerne paa de større Træer klatrer den bredbladede Carludovica, der nærmest ligner en Palme i Løvet, sammen med storløvede Aroideer, blandt hvilke ogsaa den fra vore Væxthuse kjendte *Monstera pertusa* med sine store gennemhullede Blade strax fængsler Øjet; frit ud i Luften strække de elegante ranke Træbregner af Slægten *Cyathea* deres store fintløvede Kroner, der møde Synet allerede i en Højde af kun 300 Fod over Havet; rundt omkring paa Grenene sidde Bromeliaccer og Orchideer i Tusendvis, saa at man i Reglen næppe kan skjælnes Træernes Blade fra de talrige Svulpleanter, der blande sig mellem dem. Fjældvæggene, ad hvilke den

livgivende Fugtighed uafbrudt siver ned, er helt beklædt med et Tæppe af Gesneriaceer med røde, gule og violette Blomster, fine Mosser og endnu finere Bregner, især de elegante smaa, gjennemsigtige Trichomanes, de tredelte Gleichenier og de gulløvede Gymnogrammer, som udfylde Rummet mellem Trærødderne og Buskene sammen med oprette og krybende Selagineller, vellugtende, storbladede Begonier med hvide Blomster og skarlagensrøde Lobeliaceer med spidstakkede Blade (Tupa), medens Vejkanten er indfattet af den lille, blaablomstrede Browallia domissa, der slet ikke har noget tropisk Præg, men snarere minder om nordlige Egnes Foraarsplanter.

Et saadant Ridt i den kølige Morgenluft, med al den tropiske Planteverdens Rigdom omkring sig, der ved hver Bøjning af den smalle Vej viser nye og overraskende Former, maa være en Nydelse for ethvert Menneske med Sans for Skjønhed. Men det bliver det selvfølgelig i ulige højere Grad for Naturforskeren og specielt for Botanikeren, der med de almindelige Indtryk endnu kan forbinde den Nydelse, som Evnen til at vurdere Detaillerne i et stort Kunstværk altid maa give Beskueren.

Efter at være passeret Plantagen Wotten Waven, hvor der efter en meget primitiv Methode fabrikeres en Smule daarligt Sukker, og derpaa at være redet over en rivende lille Strøm, som afgiver Vandkraft til Sukkermøllens Drift, begyndte vi at høre en regelret, dump Buldren, der ligesom ogsaa tætte Dampe, som opstege fra en lille Kløft noget foran os, hidrørte fra de hede Kilder, som befinde sig i Bunden af et lille Bækkeleje i den omtalte Kløft, der gjennemskærer et jævnt skraanende, nogenlunde aabent, græsbevokset lille Plateau i en Dybde af kun 10—12 Fod.

Fra flere mindre og et større Hul koger Vandet uafbrudt over og udgyder sig i Bækken, der kun har faa Tommer Vand, i al Fald paa denne forholdsvis tørre Aarstid, da vi vare der, medens de tætte Dampe, der udstrømme fra Hullerne, indhulle det nærmeste Terræn i en fugtig Sky. De smaa Huller ere kun 3—4 Tommer i Diameter, det største derimod har et Tværmaal af over 3 Fod, og her er det sikkerlig, at den buldrende Larm frembringes ved, at Vandet koger op imod den underjordiske Hules Bund, hvorfra det imidlertid kun mindre hyppig vælder ud over i selve Bækken, saaledes som Tilfældet er uafbrudt ved de mindre Aabninger.

Kildernes Højde over Havet blev ved Hjælp af et Rejse-Aneroid fundet at være 630 Fod, Temperaturen i Kogehullerne 96°; Vandet fandtes ved en senere Undersøgelse af medtagne Prøver at indeholde en Mængde Lørdjord, end videre Alun, Magnesia, lidt Jærn og aldeles ingen Syrer. Omkring Randen af enkelte af de smaa

Kogehuller havde der dannet sig Svovlringe; men ellers var Svovlet kun meget lidt fremtrædende her, skjønt Kildernes Varme i Hovedsagen maa antages at hidrøre fra samme Oprindelse, som omtalt ved Souffrièren, nemlig Forvitringen af Svovlkisen, i det de i underjordiske Hulheder ansamlede hede Svovlbrintemasser opvarmer Vandet. Regelretheden i dettes Opkogninger og Temperatur maa derimod antages at hidrøre fra, at Dampene opsamles i større Reservoirer under Jorden, hvorved der mulig-gjøres en tilnærmelsesvis jævn og stadig Ophedning af Vandet.

Umiddelbart omkring de hede Kilder voxer der en frodig Masse af Træer og Buske, der aldeles ikke synes at blive paavirkede af de hede Vanddampe, som uafbrudt indhulle dem, og som, efter at være fortættede paa deres Blade, dryppe ned ad Planterne. Dette gjælder ikke blot om forskellige Mosser, en Lycopodium og en Nephrodium, men ogsaa om højere Væxter saa som Clusia rosea og en gulblomstret Psychotria, hvis Grene hænge helt ud over den lille Bæk. Umiddelbart op til Kogehullerne voxer paa Stenene den samme blaagrønne Alge, som findes i Bækken ved Souffrièren, og som her synes at befinde sig ualmindelig vel i det kogede Vand, der uafslidelig risler hen over den, og er saa hedt, at man ikke kan dyppe Fingeren ned deri uden at skolde den.

Det var naturligt, at vi efter at have besøgt disse to Steder, der allerede frembøde saa megen Interesse, længtes endnu mere efter at naa op til Hovedarnestedet for de vulkanske Fremtoninger, Eggen omkring den kogende Sø, og efter at Vejen dertil var gjort nogenlunde passabel, brøde vi op den 25de Februar i Forening med nogle paa Dominica bosiddende Herrer. Vi havde en rigelig Forsyning af Levnetsmidler o. s. v., som blev baaret paa Hovederne af en Del Negre, der vare lejede som Lastdragere.

Vejen gaar omtrent en halv Mils Vej op ad Roseau Dalen og snor sig derefter op ad Bjærskraaningens paa Dalens nordlige Side, saa at man efter et Par Timers Ridt befinder sig i over 2,000 Fods Højde midt inde i den prægtige Urskov, hvor den eneste Lyd var de ejendommelige Fløjtetoner af en lille Fugl, Sifflem montaque, som Indbyggerne kalde den (Mycadestes geniburbis), der kun har tre langtrukne, enkelte Toner, men som særlig her i disse storartede Omgivelser ere af ejendommelig gribende Virkning.

De stærke Regnskyl i Begyndelsen af Aaret havde foraarsaget et Jordskred paa en af Bjærksiderne, hvorved en Del af Landevejen var styrtet med ned i det svimlende Dyb i Dalen neden under. Man havde da for at bøde derpaa kradset en ny Vej lidt længere ind paa den stejle

Skraaning; men ogsaa her havde den nedsivende Fugtighed allerede begyndt at løsne Jordsmonnet, saa at man var glad ved at slippe heldig over det farlige Sted.

Efter omtrent tre Timers mageligt Ridt kom vi til det lille „Settlement“ Landat, en Samling af 5—6 Hytter, der ligge spredte paa et lille ryddet Plateau i 1500 Fods Højde over Havet, med en pragtfuld Udsigt ned ad Roseau Dalen og Havet yderst i Baggrunden. Denne lille Koloni, den eneste, der ligger saa langt inde i Landet, blev grundet i den sidste Halvdel af forrige Aarhundrede af en Franskmand fra Martinique, ved Nann Jean Baptist Landat, som blev Stamfader til alle de 30—40 Mennesker, der leve paa Stedet for Tiden, og som alle bære Navnet Landat. Ogsaa Stednavnet er taget fra Grundlæggerens Narn, hvad der for øvrigt har været almindelig Skik i Vestindien med Opkaldelsen af Plantager og Landsbyer,

Landat-Folkene ere lyst farvede, ret intelligente og flinke Folk, som ernære sig ved Skovbrug, lidt Kvægavl og Plantning af nogle faa Rodfrugter; men de synes ellers ikke at være synderlig velstaaende. I den seneste Tid have de faaet et ikke uvæsenligt Bierhverv ved at agere Førere for rejsende, især til den kogende Sjø, og her fandt vi ogsaa en Fører i Jules Landat med et Par af hans Sønnen, hvem ogsaa Arbejdet med at rydde en ny Vej op til Søen havde været overdraget.

Efter et kort Ophold gik det nu paa ny ind i den tætte Urskov ad en smal Sti, der var gjennemløbet af Trærødder og for Resten dannedes af et sammenhængende Morads, hvad der skyldtes den stadige Regn, der i disse højere, tæt skovklædte Egne af Øen falder omtrent hele Aaret rundt.

Efter at være passeret flere Bække samt Roseau-floden i dens øvre Løb, hvor den som en smuk og klar Strøm løber hen over Klippeblokke for lidt længere henne ned for Landat at styrte sig ned ad en flere 100 Fod høj, lodret Skrænt som et prægtigt Vandfald, gjorde vi efter omtrent en Times Vandring gennem Skoven Holdt i en Højde af 2,400 Fod. Uagtet man med ikke altfor store Vanskeligheder vilde have kunnet ride saa langt, havde dog de fleste af os foretrukket at gaa til Fods og at lade Hestene føres, især ogsaa fordi man bedre paa denne Maade kunde iagttage den prægtige Skov i sine Enkeltheder.

Skjont Blade og Grene allerede kort hinsides Landat havde vist sig bedækkede med et fint graat Støv, der blev tættere og tættere, jo længere man kom frem, og som ved Regnen var forvandlet til en klæbrig Masse, der udfyldte Grenaxlerne og Krogene, kunde man dog selv under disse Forhold ikke undgaa at gribes af Plante-

væxtens Skjønhed og Rigdom, der, hvor ofte man end ser den, altid paa ny maa gjøre et overvældende Indtryk.

Her mødte vi først den prægtige *Heliconia Bihai*, som ligner Bananen paa Bladene, men har store brede, straalende, ildrøde Blomsterdækblade med gul Rand, end videre nydelige *Gesneriaceer*, som *Alloplectus cristatus*, det med sine skarlagensrøde Blomster rankede sig i over 20 Alens Højde op over døde Træstammer, medens de mægtige Gommier-Træer, (*Bursera gummihera*), fra hvis Bark en hvid Harpiks udsivede, vare tæt besatte med de i tropiske Skove saa almindelige ægte og uægte Snylteplanter, især Bregner og *Bromeliaceer*, blandt hvilke sidste en violetblomstret *Achmea* fortjener at erindres.

Vore barbenede Førere og Lastdragere toge sig vel i Agt for altfor ilfærdig at gaa ind i Skovtykningen af Frygt for de skærende Blade af et Halvgræs (*Scleria scindens*), der i Øens Patois kaldes *Z'herbe rasoir*, og hvis fint savtakkede Blade skære ind i Huden som en Ragekniv. Fra det oven for omtalte Holdsted i den ensomme Skov, hvorfra Hestene bleve sendte tilbage til Landet, steg vi nu ned ad en temmelig stejl Skrænt nogle hundrede Fod til Bredden af *Rivière Miral*, en lille Biflod til *Roseaufloden*, der her kun var 1—2 Fod dyb, og paa hvis højre Side Jules Landat Dagen i Forvejen havde bygget en Ajoupe til os, hvor vi skulde overnatte. En Ajoupe er af caribisk Oprindelse, baade hvad Sagen og dens Navn angaar, og betyder en Løvhytte af Grene og Palmeblade til Læ mod Vejr og Vind, særlig til Ophold om Natten i Skovegnene. I Reglen er det kun et lille Halvtag, hvor et Par Personer med Nød og Næppe kunne krybe ind under og finde Beskyttelse mod Regn og Blæst. Vor Hytte, der var bestemt for et større Antal Mennesker, og som det var Hensigten at lade blive staaende til Brug for fremtidige rejsende, var et helt lille Hus med en lav Brix, som ved Hjælp af et tykt Lag af *Trompettræets* Blade var omdannet til et ret bekvemt Leje. Taget, som bestod af Bladene af en nydelig *Palmear*, *Palmiste Yange* (*Sconorna vaga*) var aldeles tæt og det Hele var et talende Bevis baade for de indfødtes Kunstfærdighed og for Planterigets Overflod paa brugbare Raaemner. Thi med Undtagelse af den uundgaalige *Machete*, som ledsager enhver mandlig *Dominicaner* paa hans Udflugt, havde Folkene til Bygningen af vor Ajoupe ikke brugt andet Materiale eller Værktøj, end hvad der fandtes paa selve Stedet i Skoven, i det særlig de mange seje *Slyngplanter* af alle Tykkelser gjøre Søm og Reb aldeles overflødige.

Et Baal var snart tændt uden for vor Hytte, og efter at have nydt en velfortjent Frokost brøde vi op omtrent

Kl. 12 for at foretage den sidste, besværligste Del af vor Vandring op til selve den kogende Søs, Stedet for det vulkanske Udbrud, i det vi efterlod et Par af Dragerne ved Ajoupaen.

Miral Floden blev først overskredet og derpaa begyndte Opstigningen ad en stejl og smal Bjærgkam, der ligesom hele Terrænet, saa langt Øjet naaede, var dækket med et tykt Lag af det oven for omtalte graa Mudder, som i tunge Masser hængte paa Blade og Grene. Jorden var dækket dermed i over en Fods Dybde, saa at Vandringen op ad paa en Sti, hvis Hældning var mindst 60°, var alt andet end let og behagelig. Kammens Ryg var saa smal og skarp, at der netop lige var Plads til vor Fodsti, der forøvrigt ikke bestod af andet end et Slags Spor i den fugtige, graa Murkalk lignende Masse, som Jules Landat og hans Folk havde dannet kort i Forvejen, medens de samtidig havde fjærnet de værste Hindringer i Form af omstyrtede Træer, der spærrede Vejen.

Til begge Sider af Kammen falder Skraaningen stejlt af i flere hundrede Fods Dybde, og disse skarpe Former synes at antyde en forholdsvis ung geologisk Alder, i det Tiden og Vejret endnu ikke have faaet Lejlighed til at afrunde Omridsene ved at nedvaske de skarpe Toppe og Rygge.

Snart viste Ødelæggelsens Spor sig hyppigere og hyppigere, jo højere vi stige op, i det mægtige Trægrupper saas styrtede ned fra Skrænterne, og brækkede Stammer stak frem overalt, medens vi hist og her, hvor Terrænet tillod det, fik et Glimt at se af de modsatte Bjærgskraaningers ved Udbruddet medtagne Beklædning. Paa Kammen Højdepunkt, 3200 Fod over Havet, havde vi endelig hele det forfærdelige Billede for os i sin fulde Udstrækning.

Saa langt Øjet naaede, var hele Eggen, der før havde været beklædt med en eneste tæt Urskov, nu kun en Dødens Mark, hvorpaa ethvert Spor af Dyr- og Planteliv var tiltetgjort, en eneste graahvid Ørken, hvor kun de døde Træstammer stak op som Tegn paa et tidligere kraftigt, men nu udslukt Planteliv. Eruptionens Virkninger havde strakt sig over flere engelske Kvadratmile; men havde, mærkelig nok, været temmelig begrænset opad til, i det alle Bjærgtoppe baade i Udbrudstedets Nærhed og længere borte vare aldeles uskadede og stode lige saa grønne som fordem, adskilte fra den hærgede nedre Del ved en skarpttrukken Linje, der især paa det spidse, 4500 Fod høje Watts Mountain tog sig mærkelig ud i Sammenligning med de kontrasterende Landskaber.

Inden for denne Højde havde derimod Udbruddets Ødelæggelser i horizontal Retning været fuldstændige.

De hvide, afblegede Træstammer, der selvfølgelig vare aldeles uden Blade eller Kviste, vare af det forfærdelige Lufttryk styrtede helt om paa Siden, og de vare ligesom Jorden dækkede med et tykt Lag af fint, pulveriseret Trachyt. Der var ellers her, som naturligt var, grovere og mere blandet med Smaasten end fjærnere fra Udbruddet, hvis Arnested vi ikke vare sene til at opdage til højre for os i en tragtformet Fordybning af flere Hundrede Alens Tværmaal, hvorfra en tyk Dampfåse stige op i snart stærkere, snart svagere Masser.

Længere forude til venstre stode lignende Dampskyer op fra den kogende Søes Leje, den eneste Bevægelse i dette Dødens Landskab, hvor ellers ingen Lyd afbrød den gribende, trykkende Tavshed.

Ad en stejl, over 1,000 Fod lang Skraaning gik det ned mod den kogende Søs, der imidlertid ved nærmere Eftersyn fandtes at være løben af gennem en Revne, som dens ene Bred havde slaæet ved Eruptionen. Dette forklarer bl. a. ogsaa, at den mod Sydøst løbende Rivière Mulatre nogle Dage efter Udbruddet havde helt varmt Vand, som dræbte Fiskene i den.

Den Omstændighed at Søen nu var tør, gav imidlertid en god Lejlighed til at undersøge dens Beskaffenhed og Oprindelsen til dens ejendommelige Natur, i det man nu tydelig kunde iagttage en Solfatara i dens Bund. Dennes Damp opvarmede det Vand, som tilføres Bassinet af en lille kold Bæk, der kommer højere oppe fra de omliggende Bjærg, og hvis Temperatur ved Indtrædelsen i Søens Leje kun var 20°, medens den Smule Vand, som endnu løber af paa Søbundens modsatte Side, havde en Temperatur af over 90° efter at have passeret Solfataren i Midten, der uafbrudt opsendte tætte Dampskyer.

Søbundens Højde over Havet fandtes at være 2460 Fod, dens Tværmaal er omtrent 3—400 Fod; men Søens Dybde har øjensynlig aldrig været mere end 20—30 Fod. Tidligere antog man den for at være langt større, hvad der er saa meget mere forklarligt, som der kun har været besøgt af faa Personer og som oftest da var i en kogende Bevægelse med rigelige Damp, der gjorde en nærmere Undersøgelse meget vanskelig, om ikke umulig.

Af Beskrivelserne over Søen før Udbruddet synes det, som om dens Opkøgninger vare periodiske, hvad der meget vel forklares ved dens hele Geysirnatur, og som viser, at Fænomenerne her ogsaa i denne Henseende ere af lignende Art som allerede omtalte ved Soufrière og Watten Waven.

Den alle Vegne omstrøede Pyrit, der funkede i Solen ligesom Guld, angav tilstrækkelig tydelig Explosionens Op-

rindelse, der, som anført, maa antages at være en Ophobning af Svovlbrintedampe i mægtige Hulheder under Jorden, og for hvilke Søens Solfatara ikke længer var tilstrækkelig Ventil, hvis den overhovedet har staaet i nogen Forbindelse med dem, hvad der paa Grund af Afstanden mellem Søen og Udbrudsstedet, over en engelsk Mil, maaske aldeles ikke har været Tilfældet.

Da altsaa Ansamlingen af Dampe havde naaet et Punkt, da de overliggende Lag ikke længere formaaede at holde dem tilbage, fandt der en Explosion Sted, som nærmest kan sammenlignes med Sprængningen af en Mine, rigtignok af langt større Omfang, end en, der nogen Sinde har været lagt af Menneskehænder.

Hjemturen til vor Ajoupa var, om end besværlig, saa dog meget lettere end Opturen, og snart nøde vi den fortjente Hvile paa vort improviserede Fællesleje efter at have nydt et sent Middagsmaaltid under den løftede Stemning, som en vellykket Expedition i en ukjendt Egn altid medfører.

Des værre hindrede den i Sammenligning med Dagens Hede lave Temperatur om Natten, der knap var 13°, os i at nyde Søvn, og trods Overfrakker nødtes vi jævnlig til at krybe ud af Ajoupaen for at varme os ved det store Baal, som Folkene underholdt hele Natten. Her fordrev Jules Landat, siddende paa Hug, Tiden med at synge en gammel fransk Sang, hvis Hovedindhold syntes at være

„Vi have kun én Levetid“,

hvad der paa en saa usikker Jordbund som Dominicas vulkanske Egne ikke syntes aldeles malplaceret.

En lille lysende Blødbille, af de indfødte kaldt La Belle, svævede hele Natten omkring vor Lejrplads, Rivière Mirals Vand rislede ensformet hen over Sten og Klippestykker, og mellem afvejlende Søvn og Vaagen tog Natten omsider en Ende og Morgenen kom med tæt, fin Regn, som efter Landat Folkenes Sigende omtrent altid falder i disse højtliggende Skovegne. Paa Grund af dens Vedholdenhed bragte den os til at opgive det gjentagne Besøg, vi havde haft i Sinde at gjøre til Eruptionsstedet, særlig ogsaa for at iagttage selve dette Sted i umiddelbar Nærhed.

Først ved Landat kom vi igjen ind i Solskin, efter at have vandret til Fods hele Vejen gennem den dryppende Urskov ad den slibrige og mudrede Sti, og derfra naaede vi til Hest tilbage til Roseau om Eftermiddagen.

Med denne Udflugt endte vore Besøg ved de vulkanske Egne paa Dominica, og Resten af vort Ophold paa Øen benyttedes til Exkursioner, der næsten kunne kaldes smaa Opdagelsesrejser, i den Grad ukjendt er Øens Indre, i al Fald for Videnskaben, uagtet vi des

være paa Grund af Tidens Knaphed ikke fik Lejlighed til at udføre en større Undersøgelse af den brede, nordlige Del, de oven for nævnte Layon Flats, som ere saa godt som ukjendte, selv for de indfødte.

Et af de smukkeste og tillige lettest tilgængelige Steder er de kolde Søer, to smaa klare Bjærgsøer, der ligge omtrent 2 Mils Vej nordøst for Roseau i 3,000 Fods Højde paa Ryggen af Bjærgkjæden, omgivne af højere Toppe og tæt Skov paa Siderne.

Hovedlandevejen tværs gennem Øen fra Roseau over til Luvartsiden, hvor bl. a. ogsaa nogle faa hundrede Cariber, Resterne af Øens oprindelige Indbyggere, have deres Bopæl, gaar over Bjærgryggen i Søernes umiddelbare Nærhed og stiger derpaa ned ad Østsiden i talrige Zigzaglinjer til den lille Landsby Rosalie. Fra det højeste Punkt paa Vejen, der er betegnet med et stort, sort Trækors, har man en vidtstrakt Udsigt over en stor Del af Øens Østside, der frembyder det samme Billede af en eneste Skov som Midten og en stor Del af Vestsiden. Kun langt nede ved Kysten, hvor Dalene aabne sig ud imod Havet, ses nogle lysegrønne Pletter, der betegne Stederne for Menneskeboliger og Plantager, ellers flakker Øjet om uden at fastholdes af nogen anden Afvejning i Urskoven, end den Forskjel i Lys og Skygge, som Terrænets Ujævnheder frembringe.

Det er intet Under, at man jævnlig hører om Tilfælde, hvor rejsende eller Jægere, der have forladt de banede Stier, ere farede vild i Skovene og enten aldeles forsvundne eller, naar de efter flere Dages Omflakken endelig ere komne ud til beboede Steder, have været saa medtagne, at de have været baade sjælelig og legemlig ødelagte for Resten af deres Liv.

Et af de mærkeligste Exempler af denne Art er Mr. Watt, en Tid lang Distriktsdommer i Roseau, der for en Del Aar tilbage paa en Udflugt til det Indre fór vild og i tre Dage flakkede om i Skovene uden Næring, indtil han endelig, mere død end levende, blev funden af en Brændehugger. Jeg selv havde paa en Exkursion til Morne Culiabon, et 4200 Fod højt Bjærg, ikke langt fra Roseau det Uheld tilligemed min Fører at fare vild i Skoven, hvorfra vi først efter flere Timers nøjsomme Kravlen frem og tilbage over stejle Kløfter og gennem tæt Underskov, der maatte ryddes med den lange Skovkniv for at kunne passeres, naaede ud til en lille aaben Plet, som var bleven ryddet af en ensom Squatter. Men uden min Førers Stedsands vilde jeg næppe have kunnet finde ud af denne Labyrinth.

Disse umaadelige Skovstrækninger, der nu henligge saa godt som ubrugte, ville uden Tvivl en Gang vise sig at være Øens væsentligste Rigdom, naar nemlig den

hensygnende Sukkeravl, der nu kun giver et Udbytte af knap 5000 Fade aarlig, og som her ligesom paa de andre vestindiske Øer, vanskelig i Længden kan udholde Konkurrencen med Roesukkeret, har vist sig at være utilstrækkelig til at ernære Befolkningen.

Øens tidligere Hovedprodukt, Kaffen, som i forrige Aarhundrede dyrkedes i saa stort Omfang, at der aarlig udførtes fra 2—5 Mill. Pund, er paa Grund af en lille Minérlarves Ødelæggelser taget af i den Grad, at der for Tiden næsten intet udføres deraf, og det er beklageligt at se, hvorledes de smukkeste Kaffe træer i kort Tid kunne miste deres Blade og dermed Evnen til at frembringe Frugt ved dette, næsten mikroskopiske Dyrs Virksomhed. Larven lever rundt omkring i Bladjødet, hvor den laver sig snirklede Gange, og efter at den større Del af Bladet saaledes er fortæret, visner det hen og falder af. Efter at man i de senere Aar imidlertid har begyndt at indføre det liberiske Kaffe træ (*Coffea liberica*), hvoraf unge Planter og Frø ere udsendte fra Kew Gardens og allerede nu findes i smaa Plantninger paa flere Steder, synes Kaffeavlens atter at gaa en lys Fremtid i Møde paa Dominica. I saa Tilfælde er det især de fugtige Skovdistrikter, der bedst egne sig til Anlæg af Kaffeplantager, som ville faa stor Betydning for Øens Opkomst.

Det liberiske Kaffe træs Blade har nemlig en langt fastere og tykkere Overhud end det arabiske, saa at den lille Larve, selv om Moderdyret lægger sine Æg paa Bladet, ikke har Kræfter nok i sine Kæver til at bane

sig Vej til Bladets indre, bløde Dele, der saaledes blive forskaaned fra dens Ødelæggelse.

Et andet Produkt, der allerede nu er bleven en væsentlig Indtægtskilde for Øen, og som ligeledes bedst frembringes i Skovegnene, er Lemonen (*Citrus Limonum*), hvis Saft efter at være udpresset paa smaa Møller indkoges til sirupsagtig Fasthed og derefter sendes til England, hvor det anvendes til Fremstilling af Citronsyre.

Ogsaa Kakao dyrkes med Held, ligesom ogsaa i det hele alle saadanne tropiske Kulturplanter, som til deres Dyrkning kræve et vist Læ imod Vindene, Fugtighed og til Dels Skygge, uden Tvivl have en Fremtid for sig paa Dominica, netop paa det Terræn, som nu optages af den, saa godt som værdiløse Urskog. En Betingelse herfor vil rigtignok være, at man ved Skovenes Rydning anvender lidt mere Skjøn og Omtanke, end Tilfældet har været paa de fleste mere opdyrkede, vestindiske Øer, deriblandt vore egne Smaaøer, for at ikke den nu saa rigelige Regnmængde, der i Gjennemsnit er over 70 Tommer aarlig, skal aftage for meget og erstattes ved afvexlende Tørke- og Regnperioder, der f. Ex. paa St. Croix gjøre Udbyttet af Øens eneste Kulturplante, Sukkerrøret, saa sørgelig skiftende i de forskellige Aar.

Dominica har fremfor de fleste vestindiske Øer endnu den Fordel at have Bjerge saa høje, at de fra Atlanterhavet fremdragende Regnskyer nødvendigvis maa fortættes paa dens Højder og falde ned som Regn, saa at Øen under alle Omstændigheder maa siges at være i høj Grad rigt udstyret og begunstiget af Naturen.

Levningerne af Franklin-Expeditionen,

af Ed. Erslev.

I en lang Aarrække har der, som man véd, været afsendt den ene Expedition efter den anden for at finde noget om Franklin-Expeditionens Skæbne og de Levninger, den har efterladt sig. Sir John Franklins to Skibe „Erebus“ og „Terror“ havde tilbragt Vinteren 1845—46 paa den lille Beechysø, der ligger ved Sydvestspidsen af en mellem de større Øer blandt den arktiske Øgruppe ved Nordamerika, nemlig Nord Devon. Fra den Tid af tabte man længe Sporet, indtil det lykkedes Nordpolfarerne Rae og Kapt. Mac Clintock at oplyse Expeditionens Skæbne i sin Helhed. Senere paaviste Amerikaneren Hall, der levede otte Aar imellem Eskimoerne,

at de sidste Levninger af Expeditionen vare at finde paa King Williams Land; men det lykkedes hverken ham eller senere Sir Allen Young at gjøre en Undersøgelse af dette Land. Endelig afgik der 1878 fra Amerika en Expedition, der skulde opsøge Levningerne af Franklin-Expeditionen, den er i Septembermaaned kommen tilbage, og den har gjort saadanne Undersøgelser, at man ikke har nødig at sende nye Expeditioner af Sted. „New York Herald“ har givet en udførlig Beretning derom, og en anden, der skyldes Expeditionens Tegner og Opmaaler *W. Klutschak*, har staaet i „Newyorker Staatszeitung“; denne sidste er godhedsfuldt tilsendt os af vor Landsmand,